

การศึกษาเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

นายสมหมาย จันทรเรือง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-512-6

013549 118691996

A STUDY OF GOALS OF PRIVATE UNIVERSITIES IN THAILAND

Mr. Sommai Chanruang

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยเอกชน
ในประเทศไทย

โดย

นายสมหมาย จันทร์เรือง

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา แทนัสติน ณ อยุธยา)

.....
(รองศาสตราจารย์ นพ.เมืองทอง แซ่มณี)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย
 ชื่อนิสิต นายสมหมาย จันทรเรือง
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์
 ภาควิชา อุดมศึกษา
 ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในด้าน การสอนและผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมของชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการทำวิจัยเชิงบรรยาย (**Descriptive Research**) ประเภทวิเคราะห์ เอกสาร (**Documentary Analysis**) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารประกอบการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 31 คน แล้วนำ ผลการศึกษาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และหาข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยดังกล่าว ได้พบสาระสำคัญดังนี้

1. เป้าประสงค์ด้านการสอนและผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอกชน มุ่งจัดการ เรียนการสอน 3 ด้าน คือ ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้โดย มีจุดเด่นที่สาขาบริหารธุรกิจ และในการเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ในอนาคต มหาวิทยาลัย เอกชนจะพิจารณาความต้องการของสังคม โอกาสหางาน และไม่เข้าซ้อนกับสถาบันอื่นที่จัด

ส่ออยู่ก่อนแล้ว นอกจากนี้ยังมีเป้าประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต และขยายตัวไปสู่บัณฑิตศึกษา เฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. เป้าประสงค์ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยเอกชนมุ่งทำการวิจัยเชิงประยุกต์ และการวิจัยสถาบัน เพื่อนำประโยชน์จากการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหารสถาบัน การสนับสนุนการกิจด้านอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่การวิจัยของมหาวิทยาลัยเอกชนยังมีโครงการจัดทำน้อยประมาณปีละ 5 โครงการ และมีงานวิจัยที่ทำเสร็จเพียงปีละ 2 - 3 โครงการเท่านั้น

3. เป้าประสงค์ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยเอกชนมุ่งพัฒนาชุมชน และสร้างความเท่าเทียมกันของสังคม โดยมีการจัดกิจกรรมร่วมกันของสถาบัน คณาจารย์ และนักศึกษา กิจกรรมที่จัดส่วนมาก ได้แก่ การเป็นวิทยากร การจัดสัมมนา ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท และร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. เป้าประสงค์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ มุ่งรักษามรดกทางวัฒนธรรม และรักษาความเป็นเอกลักษณ์ไทย จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมเพื่อเป็นสื่อกลางการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม การจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางศิลปวัฒนธรรม และจัดตั้งหอจดหมายเหตุเพื่อรวบรวมความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. เป้าประสงค์ด้านการสอนและผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอกชนต้องเร่งพัฒนาคณาจารย์เพื่อผลของคุณภาพบัณฑิต และรองรับการขยายตัวไปสู่ระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคต ในส่วนของรัฐจะต้องมีนโยบายชัดเจนแน่นอนที่จะไม่เปิดสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนและแข่งขันกับมหาวิทยาลัยเอกชน รวมทั้งควรส่งเสริมให้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐมีส่วนช่วยพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนด้วย เช่น การแลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยเอกชน เป็นต้น

2. เป้าประสงค์ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยเอกชนต้องสนับสนุนบทบาทการวิจัยมากขึ้นกว่าเดิม ด้วยการให้ความรู้ทางวิจัยแก่คณาจารย์ ให้อุตสาหกรรมสนับสนุนให้คณาจารย์รับงานวิจัยจากวงธุรกิจภายนอกสถาบัน และลดชั่วโมงสอนระหว่างทำการวิจัย ส่วนรัฐควรเพิ่มงบประมาณให้กับโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับสถาบันอุดมศึกษา

เอกชนที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรมีการจัดอบรมการทำวิจัยให้แก่คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย เอกชน และส่งเสริมให้คณาจารย์ของรัฐกับคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชนได้ทำวิจัย ร่วมกัน

3. เป้าประสงค์ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยเอกชนควร เน้นการบริการที่ให้ผู้รับบริการเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น เพื่อประหยัดงบประมาณและเพิ่มรายได้แก่คณาจารย์ไปพร้อมกัน ส่วนรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณการบริการทางวิชาการแก่ สังคมให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ และส่งเสริมให้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐกับคณา จารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชนได้ร่วมงานบริการทางวิชาการแก่สังคมตามโอกาสที่เหมาะสม

4. เป้าประสงค์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ มหาวิทยาลัยเอกชน ควรศึกษาความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ และทำวิจัย ถึงผลกระทบของสาเหตุหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อศิลปวัฒนธรรมของชาติ ในส่วนของรัฐควร มีงบประมาณมาสนับสนุนมหาวิทยาลัยเอกชนให้เพียงพอเหมือนกับโครงการสำหรับภารกิจ ด้านอื่น ๆ

5. ด้านทุนและรายได้ของผู้ประกอบการมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญของเป้าประสงค์ทั้ง 4 ด้านนั้น รัฐควรแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชน ให้ผ่อนคลายหรือจูงใจแก่เอกชนมากขึ้น เช่น กำหนดให้ผู้ประกอบการมีรายได้มากกว่าเดิม การยกเว้นภาษีอากร หรือการจัดตั้ง กองทุนเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชน โดยการให้กู้ยืมเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และมีระยะเวลา ใช้คืนยาวพอสมควร เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Study of Goals of Private Universities in Thailand
Name : Mr. Sommai Chanruang
Thesis Advisor Assistant Professor Pracob Cooperat, Ph.D.
Department Higher Education
Academic Year 1985

ABSTRACT

Purposes of Study:

The purpose of this study was to investigate the goals of private universities in dimensions of teaching and training graduate students, research, community services and national cultural preservation.

Methodology:

The study was categorized as descriptive research, featuring documentary analysis. The data used in this study was not only from related documents, but also from the interview of 31 purposively selected persons who were concerned with private universities. Thereafter, the data were analyzed, summarized and discussed. Also useful recommendations were selected.

Summary of Findings:

The findings of the research were summarized as follows:

1. The goals concerning teaching and training graduate students in private universities emphasized 3 dimensions of study: social science, humanities, and science. The highlights were business administration

and new subjects to be managed in the future. Private universities would consider social needs and job seeking but they would not provide the same subject as any other universities. Moreover, the other goals were to develop the quality of graduate students, covering graduate school, especially in various majors in master degree level.

2. For the research goals, private universities emphasized both applied research and institutional research. It was to apply the research in teaching, institute management, serving other missions in order to achieve its effectiveness. However, the research activities in private universities were in small scale only 5 projects purposed, but 2 or 3 projects were finished.

3. For the social service goals, private universities emphasized the community development and social equality by providing related activities by institutes, instructors, and students. Most of the activities were lectures, seminars, rural developing volunteers, and other community-service activities.

4. For the goals concerning national cultural preservation, private universities emphasized to preserve the cultural heritage and to maintain Thai identity. Cultural Centres were established in order to pass on information about promoting Thai culture, to produce documents on art and cultural promotion, and to establish the Archives Division in order to collect knowledge of national art and culture.

Recommendations:

1. The goals concerning teaching and training graduate students: Private universities must accelerate to develop instructors for the quality of graduates and to serve the growth to graduate school

in the future. For the government's responsibility, not only the government must set clear and relevant policies not to offer the same courses and to compete with private universities, but also support instructors in state universities to develop private universities; e.g. exchange instructors, etc.

2. The research goals: Private universities must support the role of research to some extent by giving research methods, granting more scholars, supporting instructors to research projects for business, and decreasing teaching periods during their research projects. The government must allocate budget to projects according to the number of private institutes that have been increasing. Moreover, the government must arrange training courses for research to private instructors and support instructors in state universities to cooperate in joint-research with private instructors.

3. The social service goals: Private universities must focus on giving services by requiring the clients to pay more service charge making the program self supporting. The government may subsidize program for social service to private universities in larger extent and allowing state instructors to cooperate with private instructors in providing social services.

4. The goals concerning national cultural preservation: Private universities must study students' interest in preserving national culture and research the affect of causes and effects of the national culture. The government must allocate enough budget to support private universities such as other roles.

5. Capital and income of private universities' owners: This

is the most important factor of four goals. The government must amend acts, rules, and regulations, which are opposed to private universities development, to focus on nonrestrictive measures and to motivate private investors, e.g. to let them have more interest, to exempt taxes, or to set up the fund for private universities development by granting them low-interest soft loan, etc.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างดียิ่ง เพราะความร่วมมือและอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย กล่าวคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ บุรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำ แก้ไข เพิ่มเติมเนื้อหาจนครบถ้วนบริบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพ. เมืองทอง เข้มมณี ที่ได้คำแนะนำในการศึกษาข้อมูลด้านบริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ซึ่งได้ตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัย และผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและอำนวยความสะดวกที่ติดต่อกับมหาวิทยาลัยเอกชนทั้ง 4 แห่ง รวมตลอดถึง อาจารย์ไพเราะห์ กลิ่นศิษฐ์ อาจารย์จุฑารัตน์ จันทระเปาระยะ คุณอัญชลี สัตบุศร์ คุณระเบียบ ม่วงบุญ ที่ประสานงานค้นคว้าเอกสารและสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิจัย

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย และบุคคลที่มีส่วนทำให้การวิจัยนี้ดำเนินไปโดยความเรียบร้อย สมตามความประสงค์ทุกประการ

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมสถาบันทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือในการศึกษาตั้งแต่แรกจนมีโอกาสดำเนินงานวิจัยฉบับนี้

สมหมาย จันทรเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัย เอกชน	6
การเปลี่ยนประเภทสถาบันอุดมศึกษา	20
วิธีดำเนินการวิจัย	27
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	28
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	29
พื้นฐานและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	30
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
ความหมายและสาระสำคัญของหัวข้อวิจัย	31
ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัยหายัพ	34
ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ	38
ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	40
ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	43
วรรณกรรมและงานวิจัยในประเทศไทย	47
วรรณกรรมและงานวิจัยของต่างประเทศ	60
แนวคิดที่ได้จากวรรณกรรมและงานวิจัย	68

บทที่

3	เป้าประสงค์ด้านการสอนและผลิตบัณฑิต	71
	การศึกษาเป้าประสงค์จากข้อกำหนดและเอกสาร	71
	ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์	80
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4	เป้าประสงค์ด้านการวิจัย	87
	การศึกษาเป้าประสงค์จากข้อกำหนดและเอกสาร	87
	ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์	92
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
5	เป้าประสงค์ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคม	98
	การศึกษาเป้าประสงค์จากข้อกำหนดและเอกสาร	98
	ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์	105
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
6	เป้าประสงค์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ	109
	การศึกษาเป้าประสงค์จากข้อกำหนดและเอกสาร	109
	ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์	114
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	115
7	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
	สรุปผลการวิจัย	117
	อภิปรายผลการวิจัย	121
	ข้อเสนอแนะ	126
	บรรณานุกรม	129
	ภาคผนวก ก.	137
	ภาคผนวก ข.	238
	ประวัติผู้เขียน	244

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนนักเรียนในความดูแลของ ก.พ. ศึกษาต่อ ด้วยทุนส่วนตัว	2
2	จำนวนนักเรียนในความดูแลของ ก.พ. ศึกษาต่อ ในระดับปริญญาตรี	2
3	จำนวนนักเรียนและข้าราชการศึกษาต่อ ในความดูแลของ ก.พ.	3
4	จำนวนผู้ขอวีซ่าจากสถานทูตสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาต่อ ปี พ.ศ. 2519 - 2527	4
5	จำนวนนักศึกษาวิทยาลัยเอกชน ต่อนักศึกษามหาวิทยาลัย ของรัฐ(จำกัดรับ) ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2-4	19

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย